

תת"ע 6387/12/17 - מדינת ישראל נגד סיני יעקב

בית משפט השלום לתעבורה בנצרת

תת"ע 6387-12-17 מדינת ישראל נ' סיני יעקב
תת"ע 6386-12-17 מדינת ישראל נ' סיני יעקב
תת"ע 6385-12-17 מדינת ישראל נ' סיני יעקב
בפני סגנית הנשיא, כב' השופטת עדי במביליה - אינשטיין
מאשימה מדינת ישראל
נגד
נאשם סיני יעקב

החלטה

לפניי בקשה, מטעם ההגנה, לאיחוד משפטים בתת"ע 6385-12-17, בתת"ע 6386-12-17 ובתת"ע 6387-12-17.

1. בכתב האישום נשוא תת"ע 6385-12-17 יוחסה לנאשם עבירה של נהיגה במהירות מופרזת בניגוד לתקנה 54(א) לתקנות התעבורה, לאחר שנהג ברכב מסוג קיה מ.ר. 4778333, במהירות של 71 קמ"ש מקום בו המהירות המותרת הנה 50 קמ"ש. נרשם כי העבירה בוצעה בכביש 75 רח' חאלד אל דיר בנצרת, ביום 08.03.2017 שעה 11:18.

התיק קבוע לתזכורת במעמד הצדדים ליום 13.09.18, בפני כבוד השופטת יסמין כתילי מני.

2. בכתב האישום נשוא תת"ע 6386-12-17 יוחסה לנאשם עבירה של נהיגה במהירות מופרזת בניגוד לתקנה 54(א) לתקנות התעבורה, לאחר שנהג ברכב מסוג קיה מ.ר. 4778333, במהירות של 71 קמ"ש מקום בו המהירות המותרת הנה 50 קמ"ש. נרשם כי העבירה בוצעה בכביש 75 רח' חאלד אל דיר בנצרת, ביום 13.02.2017 שעה 17:30.

בתיק זה קיים דיון ביום 06.06.2018, אליו לא התייצב הנאשם, ולכן נשפט בהעדרו. במסגרת החלטה מיום 20.06.2018, לבקשת הנאשם, בוטל פסק הדין. התיק קבוע עתה להקראה ליום 13.09.2018 בפני כבוד השופט בסאם קנדלפת.

3. בכתב האישום נשוא תת"ע 6387-12-17 יוחסה לנאשם עבירה של נהיגה במהירות מופרזת בניגוד לתקנה 54(א) לתקנות התעבורה, לאחר שנהג ברכב מסוג קיה מ.ר. 4778333, במהירות של 79 קמ"ש מקום בו המהירות המותרת הנה 50 קמ"ש. נרשם כי העבירה בוצעה בכביש 75 רח' חאלד אל דיר בנצרת ביום 08.02.2017 שעה 12:15.

תיק זה קבוע לתזכורת במעמד הצדדים ליום 27.11.18 שעה 10:30 בפני כבוד השופטת מנאל דיאב חליחל.

טיעוני הצדדים:

4. ההגנה טענה כנגד התנהלות המאשימה, ועתרה לאיחוד המשפטים בנימוק של יעילות ההליך, שעה שמדובר באותו נאשם ובאישומים שעובדותיהם דומות.

5. המאשימה התנגדה וטענה כי הנאשם מבקש לעקוף את החוק ואת שיטת הניקוד, האירועים ממועדים שונים ואין ביניהם קשר, מלבד ביצוע עבירות מהירות חוזרות ע"י הנאשם.

המסגרת הנורמטיבית:

6. בסעיף 90 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ"), שכותרתו "איחוד משפטים", קבע המחוקק תנאים שבהתקיימם ניתן להורות על איחוד משפטים:

"90. בית המשפט רשאי, בכל שלב שלפני הכרעת הדין, לצוות על איחוד הדיון בכתבי אישום נפרדים התלויים ועומדים באותו בית משפט, אם מותר לצרפם בהתאם להוראות סעיפים 86 או 87 ובית המשפט סבור שהצירוף לא יגרום לעיוות דין".

בהקשר זה, בסעיף 86 לחסד"פ, שכותרתו "צירוף אישומים", קבע המחוקק:

"86. מותר לצרף בכתב אישום אחד כמה אישומים אם הם מבוססים על אותן עובדות או על עובדות דומות או על סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת; בצירוף אישומים כאמור מותר, על אף כל דין אחר, לצרף לאישום בבית משפט מחוזי גם אישום בעבירה שאינה פשע".

7. בהתאם לספרו של המלומד י. קדמי, על סדר הדין הפלילי, חלק שני, הליכים שלאחר כתב אישום א, מהדורה מעודכנת תשס"ט - 2009, עמ' 938-940, 945-946, כל עוד לא ניתנה הכרעת דין, רשאי בית המשפט להורות על איחוד הדיון בכתבי אישום שונים, שהוגשו בתיקים שונים לאותו בית משפט, ובלבד שצירוף האישומים מותר על פי סעיף 86 לחסד"פ ובית המשפט סבור שאיחוד הדיון לא יגרום עיוות דין לנאשם.

נאמר כי אין מניעה להורות על איחוד משפטים חלקי לצרכי שמיעת עד משותף, ולאחר שמיעת העד להורות על הפרדת הדיון, אך בעניין זה יש לנהוג בזהירות רבה, שכן איחוד חלקי של הדיון פותח פתח לאי הבנות ולתחושה סובייקטיבית בדבר פגיעה בזכויות דיוניות, ומוטב ללכת בדרך המלך.

8. המלומד י. קדמי ציין בספרו כי ביחס להתקיימות תנאי סעיף 86 לחסד"פ נוהגים בתי המשפט "**בגמישות רבה**", ומצרפים אישומים בפרשיות שונות בכתב אישום אחד (אם על מנת להציג "פרשה" במלואה, ואם מטעמי יעילות ונוחות), כל עוד אין הנאשם מתנגד לכך (מטעמים של פגיעה בהגנתו...).

9. במסגרת בג"ץ 5283/98 **ג'ומעה חדר נ' בית המשפט המחוזי בירושלים ואח'**, אושר צירוף אישום ברצח ואישום בניסיון רצח בכתב אישום אחד משום ש"האישומים המיוחסים לעותר מבוססים על עובדות דומות, והשוני בטיב המעשים (שבמקרה אחד המדובר ברצח ובמקרה השני בניסיון לרצח) אינו מעלה ואינו מוריד". עוד נקבע: "שני הפשעים בוצעו על רקע דומה ובנסיבות עובדתיות דומות. בהתקיים תנאים

אלה - ואף אם אין המדובר, כטענתה של באת-כוח המדינה, ב"מעשים דומים" במשמעותם המקובלת - לא רק שאין פגם בצירוף האישומים, אלא שלבירורם במאוחד יש גם יתרונות בולטים, הן מצד שיקולי היעילות והן מצד היכולת להגיע לחקר האמת. השאלה היחידה שנותרה היא, אם צירוף האישומים אינו עלול לקפח את יכולתו של העותר להתגונן".

10. ביחס לתנאי בדבר "עובדות דומות" נקבע בבג"ץ 5283/98 הנ"ל:

"התנאי בדבר 'עובדות דומות' אין משמעו כי בין עובדותיהם של האישומים אין כל הבדל. כל שצריך להתקיים הוא מכנה משותף עובדתי. הווי אומר: די בכך שאישומים מבוססים על עובדות שרובן, או עיקרן, דומות כדי להכשיר את צירופם כאישומים המבוססים על עובדות דומות".

מן הכלל אל הפרט:

11. כעולה מהוראות החוק ומן ההלכה הפסוקה, איחוד הדיון בכתבי אישום נפרדים מתאפשר בהתקיים התנאים הבאים:

א. כתבי האישום תלויים ועומדים באותו בית משפט;

ב. מותר לצרפם בהתאם לדרישות סעיפים 86 ו-87 לחסד"פ. בנסיבות הבקשה דנן, רלוונטי סעיף 86 בלבד, שכן כל כתבי האישום נשוא הבקשה הוגשו כנגד הנאשם. בהתאם לסעיף 86 על האישומים להיות מבוססים על אותן עובדות או עובדות דומות או על סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת;

ג. הצירוף לא יגרום לעיוות דין.

12. אין חולק כי בענייננו מדובר בכתבי אישום שכולם נדונים באותו בית משפט, הוא בית המשפט לתעבורה בנצרת.

13. מגיש הבקשה הנו הנאשם. הנאשם מיוצג ע"י סגנור ובקשתו הנה בקשה מנומקת המשקפת כי הוגשה לאחר שיקול דעת. בנסיבות אלה ועל רקע מהות העבירות, שוכנעתי כי הצירוף לא יגרום לעיוות דין.

14. מבין החלופות שבסעיף 86 לחסד"פ, מצויים אנו בגדרי אישומים המבוססים על "עובדות דומות".

כפי שהובהר במסגרת בג"ץ 5283/98 שאוזכר קודם לכן, התנאי בדבר "עובדות דומות" משמעותו שקיים "מכנה משותף עובדתי", ודי בכך שרוב העובדות או עיקר העובדות דומות כדי להכשיר את צירוף האישומים. אין צורך להוכיח זהות מוחלטת בין עובדות האישומים שצירופם מתבקש.

15. ברי כי תנאי זה של "עובדות דומות" מתקיים בנסיבות הבקשה. אף שקיים שוני במועדי ביצוע העבירות ובמהירות המיוחסת בכל כתב אישום, הרי שבכל כתבי האישום נשוא הבקשה, מדובר בעבירות של נהיגה במהירות מופרזת, המהירות המיוחסת בכל כתבי אישום דומה, כל העבירות מיוחסות לאותו נאשם וכולן בוצעו במיקום זהה ונקלטו במצלמות אכיפה.

16. מעבר לכך, איחוד המשפטים עשוי לייעל את ההליכים, בשים לב לעובדה שכל כתבי האישום מיוחסים לאותו נאשם, ובשניים מן ההליכים הגישה המאשימה בקשה לתיקון כתב האישום בדרך של הוספת עד זהה - רפ"ק יגאל ליבוביץ, ראש חוליית מדור א/3 - שעדותו נוגעת ל"דו"ח מסכם של הבדיקות". הבקשות טרם נדונו, ולא ברור אם החומר נשוא העדות צולם ע"י ההגנה, אך מבלי לקבוע מסמרות, ושעה שבית המשפט טרם החל בשמיעת הוכחות, קיים פוטנציאל לקבלתן.

17. נוכח האמור, מתמלאים בנדון תנאי סעיף 90 לחסד"פ.

טענת ההגנה כנגד נקיטת המאשימה בהליכים נפרדים:

18. ההגנה טענה כנגד נקיטת המאשימה בהליך נפרד בגין כל אחד מכתבי האישום שהוגשו כנגד הנאשם.

אדגיש כי אין התביעה חייבת לצרף אישומים והדבר נתון לשיקול דעתה. אין כל פסול בהגשת ההליכים במקביל, בכתבי אישום נפרדים, בעיקר כשמדובר בעבירות שבוצעו לאורך כשנה במועדים שונים (עפ"ת (נצ') 3196-08-16 מדינת ישראל נ' לאוניד וולפרט ואח' (22.12.2016); י. קדמי, על סדר הדין הפלילי, חלק שני, הליכים שלאחר כתב אישום א, מהדורה מעודכנת תשס"ט - 2009, עמ' 940).

טענת המאשימה בדבר השלכות הבקשה בראי "שיטת הניקוד":

19. המאשימה התנגדה לאיחוד משפטים, בהתבסס על שיטת הניקוד. יובהר כי שיטת הניקוד אינה מהווה שיקול משיקולי בית המשפט בגדרי ההליך הפלילי.

א. בהתאם לפרק ז' לתקנות התעבורה, התשכ"א - 1961, תקנות 544-551, בעל רישיון נהיגה המורשע באחת מן העבירות המפורטות בתוספת השיטת לתקנות, יחויב בנקודות כמספר שנקבע לצד העבירה בה הורשע. בהתאם לתקנה 547 רשאת רשות הרישוי להטיל עליו אמצעי תיקון המפורטים בתקנה 548 וביניהם קורס נהיגה נכונה, מבחן עיוני או מעשי, פסילה ובדיקה רפואית.

ב. צבירת נקודות לחובת נהג שהורשע, איננה מהווה ענישה, אלא באה בנוסף להליך הפלילי. מדובר באמצעי חינוכי, הצופה פני עתיד, ונועד לקיים מעקב אחר עבירות תנועה שביצעו נהגים לפי מדרג של חומרה, תוך הטלת אמצעי תיקון מתאימים, שתכליתם להגן על המשתמשים בדרך וליתן בידי בעלי רישיון נהיגה, החוטאים שוב ושוב בנהיגה בלתי זהירה, כלים שיאפשרו להם לתקן ולשפר את התנהלותם כנהגים.

ג. בעמ' 5226/10 אלי זהר נ' משרד התחבורה והבטיחות בדרכים - רשות

הרישוי (22.11.2010) פסקה 9 נקבע ביחס לשיטת הניקוד:

"אין מדובר כלל בענישה פלילית כי אם בדין המקנה סמכויות מנהליות המיועדות ל"תיקון" דרכיו של הנהג ובאמצעים מאוזנים ומידתיים".

ובפסקה 10 נאמר:

"אמצעי התיקון נועדו בעיקרם להגן על המשתמשים בדרך וליתן בידי בעלי רישיון נהיגה החוטאים שוב ושוב בנהיגה בלתי זהירה, כלים שיאפשרו להם לתקן ולשפר את התנהלותם כנהגים. על כן נוקטות התקנות במונח "אמצעי תיקון" ולא במונחים המקובלים בדין הפלילי לגבי עונשים. הוראת סעיף 69א(ג) לפקודת התעבורה אף קובעת מפורשות כי אמצעי התיקון יוטלו "בנוסף לכל עונש שהטיל בית המשפט על בעל הרישיון בשל עבירה שהרשיע אותו בה". ללמדנו, כי אין מדובר בענישה שביסודה עקרונות של גמול על התנהגות הנהג בעבר אלא באמצעי חינוכי, הצופה פני מניעת סכנה לציבור ותיקון התנהגותו כנהג בעתיד".

ד. כל אחד מכתבי האישום, שאיחוד הדיון בעניינם נתבקש, הוגש בגין עבירה של נהיגה במהירות מופרזת, שבצדה 8 נקודות.

ה. בהתאם לתקנה 546(א) לתקנות התעבורה: "הורשע נהג בכמה עבירות שנכללו בכתב אישום אחד, יירשמו לו במרשם העבירות הנקודות בשל העבירה שבה הורשע אשר לה נקבע מספר הנקודות הגבוה ביותר".

ו. הוראת התקנה דנה ב"כמה עבירות שנכללו בכתב אישום אחד". איחוד המשפטים בענייננו לא מוביל ל"כתב אישום אחד". שלושת כתבי האישום נותרים על כנם, כל אחד מהם מקושר לתיק נפרד, אך ההליכים בשלושת התיקים - יאוחדו. משכך, ספק אם תקנה 546(א) חלה בענייניו של הנאשם.

ז. אף אם בפרקטיקה מיושמת תקנה 546(א) גם על איחוד משפטים בגין מספר כתבי אישום נפרדים, אין במדיניות משרד הרישוי כדי להנחות את בית המשפט במסגרת ההליך הפלילי.

בסוגיה זו דן בית המשפט המחוזי בנצרת, במסגרת עפ"ת (נצ') 3196-08-16 **מדינת ישראל נ' לאוניד וולפרט ואח'** (22.12.2016) עמ' 8-11 לפסק הדין.

בעפ"ת 3196-08-16 הוגשו נגד המשיבים מספר כתבי אישום בגין עבירות של נהיגה במהירות מופרזת, אותן ביצעו באותו מקום ובסמיכות זמנים. המשיבים ביקשו כי המדינה תגיש נגדם כתב אישום אחד בגין כל העבירות גם יחד, על מנת שתחול עליהם תקנה 546(א) לתקנות התעבורה. המדינה התנגדה. המשיבים ביקשו מבית המשפט קמא לבטל את כל כתבי האישום שהוגשו נגדם על יסוד טענת "הגנה מן הצדק". בית המשפט קמא נעתר לבקשתם תוך שהתיר למדינה לשוב ולהגיש בגין אותן עבירות כתב אישום אחד נגד כל אחד מן המשיבים.

בית המשפט המחוזי הנכבד קיבל את ערעור המדינה. בפסק הדין נקבע כי שיטת הניקוד אינה מהווה חלק מן ההליך הפלילי אלא נובעת ממנו:

"...הואיל ושיטת הניקוד, על כל שלביה - החל מעצם צבירת הנקודות וכלה באמצעי התיקון המוטל על הנהג, אינה מהווה חלק מן ההליך הפלילי והיא בבחינת הפעלת סמכות מנהלית במהותה, הרי שדרך המלך לדון ביישומה של שיטה זו ובהפעלתה בנסיבות המקרה הקונקרטי, הנה באמצעות פניה לרשות המנהלית האמונה עליה - היא רשות הרישוי, ובמידת הצורך בעתירה לבית המשפט לעניינים מנהליים".

וכן:

"התפיסה ולפיה רשות הרישוי היא שצריכה לדון בעניין צבירת הנקודות ואמצעי התיקון שיינקטו בגינן, הנה מהותית ולא טכנית. מדובר בהחלטה המערבת שיקולים שהנם בתחום הסמכות, המומחיות והניסיון של רשות הרישוי. אדרבה: דווקא במקרים כמו בענייננו - בהם נהגים מגלים בהתנהגותם **דפוס** של נהיגה במהירות, מן הראוי שרשות הרישוי תודע על כך ותחליט, על פי מומחיותה וניסיונה ובהתאם לקריטריונים שקבעה, האם יש מקום לנקוט באמצעי תיקון ומהו סוג האמצעי שיינקט וזאת בעניינו של כל נהג ונהג בהתאם לנסיבות הקונקרטיות והרלוונטיות אליו.

שוב - אין מדובר בהחלטה שהנה חלק מן ההליך הפלילי ואין מקום שבית המשפט יכתיב מלכתחילה לרשות המנהלית - רשות הרישוי, תוצאה מסוימת של צבירת נקודות, שהנה שונה מן התוצאה שהיתה מתקבלת אלמלא התערבותו של בית המשפט קמא ושיש בה כדי להביא לכך שאותם נהגים, אשר חוזרים פעם אחר פעם, בסמיכות זמנים, על אותן עבירות, יתחמקו "מתחת לרדאר" של רשות הרישוי ולא יבחנו כלל באותה עין מקצועית, שאמורה לקבל את המידע אודותיהם ולהחליט לגבי הצורך בנקיטת אמצעי תיקון לגביהם".

ח. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע, אפוא, בעפ"ת 3196-08-16 הנ"ל, כי "אין

מקום שבית המשפט יכתיב מלכתחילה לרשות המנהלית - רשות הרישוי, תוצאה מסוימת של צבירת נקודות".

סוגיה זו של צבירת נקודות הנה עניין לרשות המנהלית - רשות הרישוי, לענות בו.

אין זה מסמכותו של בית משפט זה להתערב בשיקולי הרשות המנהלית, בין אם תבחר ליישם בעניינו של הנאשם את תקנה 546(א) לתקנות התעבורה ובין אם תבחר שלא לעשות כן.

ט. חזקה על הצדדים שיביאו בפני רשות הרישוי את התמונה המלאה, הן ביחס לכתבי האישום הנפרדים והן ביחס לאיחוד המשפטים.

ככל שיזוכה הנאשם בדין, ממילא תתייתר הסוגיה, אך ככל שיורשע במי מהתיקים, רשות הרישוי תקבל החלטה בדבר אמצעי התיקון המתאימים בעניינו של הנאשם, בהתאם לניסיונה ולשיקול דעתה המקצועי, תוך שקילת נסיבות המעשים ונסיבות הנאשם (בשאלת אמצעי התיקון הראוי בעבירות מהירות חוזרות ניתן לעיין בעמ' 15 לפסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת בעפ"ת 3196-08-16 הנ"ל). החלטתה נתונה לביקורת שיפוטית ככל החלטה מנהלית.

י. הנה כי כן, אין בשיטת הניקוד כדי להוות שיקול ענייני בבקשה לאיחוד משפטים בהליך פלילי.

הכרעה:

10. על יסוד המקובץ, הנני מורה על איחוד המשפטים בתת"ע 6385-12-17, תת"ע 6386-12-17 ותת"ע 6387-12-17.

11. כתבי האישום הנפרדים יוותרו בעינם, אך הדיונים בתיקים דנן ישמעו במאוחד במסגרת תת"ע 6387-12-17 בפני כבוד השופטת מנאל דיאב חליחל.

12. ישיבת התזכורת בתת"ע 6387-12-17, הקבועה ליום 27.11.18 שעה 10:30, בפני כבוד השופטת מנאל דיאב-חליחל, תתקיים במועדה.

ישיבת התזכורת בתת"ע 6386-12-17 וישיבת ההקראה בתת"ע 6385-12-17, ידחו אף הם לאותו מועד: 27.11.18 שעה 10:30, והדין בשלושת התיקים הנ"ל יתקיים במאוחד במסגרת פרוטוקול תת"ע 6387-12-17, בפני כבוד השופטת מנאל דיאב חליחל.

הבקשות לתיקון כתב אישום ע"י הוספת עד, אשר נתבקשו בתת"ע 6387-12-17 ובתת"ע 6385-12-17, יידונו ע"י כבוד השופטת מנאל דיאב חליחל במועד שייקבע על ידה.

13. על המזכירות להקפיד מעתה ואילך לעדכן בכותרת לכל פרוטוקול את מספרי שלושת התיקים.

המזכירות תודיע לצדדים ותסרוק החלטה זו לתת"ע 6385-12-17, 6386-12-17, 6387-12-17.

ניתנה היום, י"ח תמוז תשע"ח, 01 יולי 2018, בהעדר הצדדים.